

gi kérdésekkel foglalkozó osztály létesítését, amely figyelemmel kísérné a nemzetiségi kérdést, meghatározná a nemzetiségi politikát és megszabná annak irányát. Mindaddig a KB szintjén a nemzetiségi kérdést a pártszisztéma hol az ideológiai, hol pedig a kulturális osztály hatáskörébe helyezte, noha nyilvánvaló, hogy ez a kérdés a maga sajátos művelődésügyi, gazdasági és szociológiai-szociális aspektusaival komplex probléma, amely átfogó megoldást igényel.

Meggyőződésünk, hogy a Csemadok tevékenységében viszonyaink konszolidációjára törekszük, ezért elhatározott szándékunk, hogy minden ezzel kap[csolatos] ellentétes szándékkal szembeállunk. Nézetünk szerint a MS nacionalista-soviniszta megnyilvánulásai nincsenek összhangban a párt- és az államvezetés konszolidációs törekvéseivel, ezért szeretnénk felhívni a párt figyelmét arra, hogy tegyen meg mindent annak érdekében, hogy megghiúsuljanak a jobboldali elemek próbálkozásai a nemzetiségi gyűlölködés újabb felszításának kirobantásával.

FKI, Csemadok irattára, E-XI-285, géppel írt fogalmazvány

102

Pozsony, 1968. szeptember 6. Az Új Szónak a Csemadok KB Elnöksége szeptember 4-i határozatát alibikeresésnek minősítő és annak őszinteségét megkérdőjelező glosszája.

BÚJÓCSKA, ALIBI VAGY ÖNBÍRÁLAT?

Mit vont vissza a CSEMADOK KB elnöksége?

Tavaly a csehszlovákiai magyarságot ért sok vád mellett elhangzott az is, hogy nem tartunk lépést a fejlődéssel, maradiak vagyunk, az események után kullogunk. Hogy mennyire nem volt igazuk a hangoskodóknak és a vádaskodóknak, az már többször bebizonyosodott. A Csehszlovákiai Magyarok Társadalmi és Kulturális Szövetsége Központi Bizottságának az elnöksége azonban mintha az említett vádakát mégis jogosnak érezné, most olyan lépésre szánta el magát, amely a gyorsaság, a leleményesség tekintében akár úttörésnek is számítható. Megelőzve a CSKP KB elnökségét és több más központi szervet, megvizsgálta a tavaly hozott határozatait, „különös tekintettel a múlt év augusztusának eseményeire” és megállapította, hogy – idézzük az Új Szó tegnapi számában megjelent közlemény³⁷⁰ szövegét: – „ezek a dokumentumok olyan kitételeket is tartalmaznak, amely a tények mai ismeretében helytelenek, és ezért a CSEMADOK KB elnöksége visszavonja”.

A CSEMADOK közel két évtizeden keresztül a kulturális és a politikai felvilágosító munka eszközeivel a proletár nemzetköziségre és a szocialista hazafiságra nevelés szolgálatában állt. Azon fáradozott, hogy emelje a csehszlovákiai magyar dolgozók általános és

370 Lásd a 100. sz. dokumentumot.

szakmai műveltségét, elősegítse a szocialista építést. A dolgozók körében megbecsülésnek örvendett, és számos sikert ért el. Tagságának túlnyomó többsége a legválságosabb napokban is hitet tett a munkásosztály hatalma, a szocialista országok egysége mellett. Néhány felelőtlen egyén azonban nacionalista szölamokkal megpróbált éket verni népeink közé és megpróbálta a CSEMADOK ténykedését is aláásni, bomlasztani. Esetenként ez sikerült, és a szövetség életében is érvényesült az antiszocialista, a szovjetellenes és a szélsőséges befolyás. Ha a CSEMADOK KB elnöksége erre gondolva vontta vissza a tavaly hozott határozatainak egyes kitételét, helyesen járt el, támogatásra számíthat. A tényeket és a „kitételeket” azonban – éppen a tisztánlátás és az olyan sokat igényelt gyors, sokrétű és egyértelmű tájékoztatás érdekében – nevén kell nevezni. Ellenkező esetben a bűnbánás szerezcsenmosdatásnak, bűjőcskának vagy alibi keresésének minősülhet.

Új Szó, 1969. szeptember 6. 2. p.

103

Pozsony, 1969. szeptember 10. A Csemadok KB Elnökségének nyilatkozata, amelyben visszautasítja az Új Szó szeptember 6-i glosszájában megfogalmazott vádakat.

A CSEMADOK KB elnökségének nyilatkozata

Az Új Szó 1969. szeptember 5-i száma közölte a CSEMADOK KB elnöksége 1969. szeptember 4-i üléséről kiadott közleményt.

Tekintettel arra, hogy az Új Szó másnapi, szeptember 6-i száma „Bűjőcska, alibi vagy önbírálat?” címmel gúnyolódó hangú glosszában³⁷¹ megkérdőjelezi a közlemény második fejezetének értelmét és őszinteségét, a CSEMADOK KB elnöksége a következő nyilatkozatot teszi:

Elnökségünk abból a megfontolásból indult ki, hogy nem elég csak szölamokkal támogatni a párt jelenlegi politikáját, hanem konkrét állásfoglalásokra van szükség. Társadalmunk politikai konszolidációjának, előrehaladásának egyik nyitott problémája az elmúlt év augusztusi eseményeivel kapcsolatban tanúsított magatartásunk felülvizsgálása. Ismeretes tény, hogy 1968. augusztus 21. és 27. között a CSEMADOK akkori elnöksége több dokumentumot, nyilatkozatot fogadott el, s ezeket az Új Szó is közölte. Az új tények ismeretében az elnökség szükségét érezte annak, hogy e nyilatkozatokat értékelve azok egyes részleteit politikailag helytelennek és hatálytalannak nyilvánítsa. Tette ezt felelőssége tudatában, szövetségünk politikai orientálása érdekében. Hasonló módon járt el a napokban a Nemzeti Front és az SZLKP KB elnöksége is.³⁷² Meggyő-

371 Lásd a 103. sz. dokumentumot.

372 A Szlovák Nemzeti Front Elnöksége 1969. szeptember 8-án, az SZLKP KB Elnöksége szeptember 9-én nyilvánította érvénytelenek a szovjet megszállást elítélő 1968. augusztusi nyilatkozatait.